

OBSAH

ROMAN PRAHL, Úvodem	9
-------------------------------	---

KRAJINA A ARCHITEKTURA

JIŘÍ KROUPA, Antropologický obrat a umění v českých zemích kolem roku 1800	11
PAVEL ZATLOUKAL, Apollónův chrám nad Mlýnským rybníkem	25
ŠÁRKA BRŮHOVÁ, Opatství v Kelso. Poznámka k architektonickému motivu na obraze Antonína Mánesa <i>Krajina se zříceninou</i>	37
TAĀTANA PETRASOVÁ, Josefinské pevnosti a počátky klasicismu v Čechách	44
PAVEL ŠOPÁK, Umění kolem roku 1800 v historické reflexi: příklad Jana Hofmana	54

VĚDA, UMĚNÍ A NÁBOŽENSTVÍ

ROMAN PRAHL, „Kunst allein ist es, die meine Umstände versüßet.“ K proměněnám konceptu umění v Praze let 1780-1830	67
ZDENĚK HOJDA, Společnosti přátel umění v Evropě do konce 18. století	76
HELENA LORENZOVÁ, Pražská léta Augusta Gottlieba Meissnera. Časopis <i>Apollo</i>	88
ANTONÍN KOSTLÁN, Královská česká společnost nauk a počátky nové tolerance	98
JAROMÍR LOUŽIL, Poznámky k náboženskému myšlení Bernarda Bolzana	106
JITKA SEDLÁŘOVÁ, Joseph von Hormayr zu Hortenburg (1781-1848) a počátky romantismu na Moravě	114
JAN SKOLKA, Osobnosti vědy, kultury a politiky na piedestalech	127

OSVÍCENSTVÍ, PATRIOTISMUS A OBROZENÍ

EDUARD MAUR, Pojetí národa v české osvícenské historiografii. Ignác Cornova a František Martin Pelcl	134
JIŘÍ RAK, Za vlast a národ proti světoborci	147
VÍT VLNAS, Čechy, Praha a říšskoněmecký patriotismus napoleonské doby. Marginalia k tématu	155
MILENA LENDEROVÁ, Fenomén „Napoleon“ a vznik veřejného mínění ve střední Evropě	165

JAZYK A LITERATURA

<p> DRAHOMÍRA VLAŠINOVÁ, Rok 1800 v periodizaci dějin české literatury národního obrození </p>	177
<p> LIBOR PAVERA, Preobrození? Nad edicí <i>Země dobrá, to jest země česká</i> </p>	182
<p> VÁCLAV PETRBOK, Stanislav Vydra mezi Balbínem a Jungmannem . . . </p>	190
<p> VIKTOR VIKTORA, Antonín Jaroslav Puchmajer homiletik </p>	208
<p> ANDREA VÍTOVÁ, Dvě verze <i>Děvína</i> Šebestiána Hněvkovského. Pro- měny textu ovlivněné dobovou normou </p>	214
<p> TOMÁŠ HLOBIL, Jungmannova charakteristika metafory a německá este- tika 18. století </p>	224

SFÉRA DIVADLA

<p> PAVEL PREISS, Scénografie a jevištní obraz na přelomu staletí a stylů: Jo- sef Ignác Platzer mezi divadly v Praze a ve Vídni </p>	234
<p> ALENA JAKUBCOVÁ, Melodram kolem roku 1790: divadlo podle módy? </p>	263
<p> LENKA KUSÁKOVÁ, Tandlerova zpěvohra <i>Ostrov lidožroutů</i> z roku 1790. Svědectví o osvícenském a politicky loajálním smýšlení českých vlastenců na přelomu 18. a 19. století </p>	275
<p> TOMISLAV VOLEK, Od italské opery k německému singspielu: proměny pražského publika </p>	285
<p> JAROSLAV FIALA, Kultura v lázních na počátku 19. století </p>	294

KOMUNIKACE VE SPOLEČNOSTI, KAŽDODENNOST

<p> JAN NOVOTNÝ, K počátkům novodobé nakladatelské činnosti a knižní kultury u nás </p>	303
<p> MARTIN SEKERA, <i>Politische Gespräche der Todten</i>. Nevyužitý pramen pro analýzu novinového obsahu </p>	314
<p> JAROSLAV DOUŠA, Plzeňské letáky z roku 1800 </p>	326
<p> MILAN HLAVAČKA (za spoluautorství JANA NĚMCE), Ta pravá mobilita: cestování </p>	329
<p> ZDENKA STOKLÁSKOVÁ, Imigranti v Rakousku na konci 18. století </p>	340
<p> EVA UCHALOVÁ, Dámská móda let 1770-1806 v šatníku Walburgy Salm-Reifferscheidové </p>	359
<p> MARTIN FRANC, Obyvatelé Prahy roku 1824 očima lékaře </p>	369
<p> Ilustrace v textu </p>	381
<p> Autoři příspěvků </p>	383
<p> Přehled plzeňských symposií a dosud vydaných sborníků </p>	385

INHALT

ROMAN PRAHL, Einleitung	9
LANDSCHAFT UND ARCHITEKTUR	
JIŘÍ KROUPA, Die anthropologische Wende und die Kunst in den böhmischen Ländern um 1800	11
PAVEL ZATLOUKAL, Der Apollo-Tempel am Mühlenweiher	25
ŠÁRKA BRŮHOVÁ, Die Abtei in Kelso. Bemerkungen zu einem architektonischen Motiv auf dem Bild <i>Landschaft mit Ruine</i> von Antonín Mánes	37
TATÁNA PETRASOVÁ, Josephinische Festungen und die Anfänge des Klassizismus in Böhmen	44
PAVEL ŠOPÁK, Die Kunst um 1800 in der historischen Reflexion: Das Beispiel Jan Hofman	54
WISSENSCHAFT, KUNST UND RELIGION	
ROMAN PRAHL, „Kunst allein ist es, die meine Umstände versüßet.“ Zu den Veränderungen des Konzepts von Kunst in Prag zwischen 1780 und 1830	67
ZDENĚK HOJDA, Die Gesellschaften der Kunstfreunde in Europa bis zum Ende des 18. Jahrhunderts	76
HELENA LORENZOVÁ, Die Prager Jahre von August Gottlieb Meißner. Die Zeitschrift <i>Apollo</i>	88
ANTONÍN KOSTLÁN, Die Königlich-Böhmische Gesellschaft der Wissenschaften und die Anfänge einer neuen Toleranz	98
JAROMÍR LOUŽIL, Bemerkungen zu Bolzanos Religiosität	106
JITKA SEDLÁŘOVÁ, Joseph von Hormayr zu Hortenburg (1781-1848) und die Anfänge der Romantik in Mähren	114
JAN SKOLKA, Persönlichkeiten aus Wissenschaft, Kultur und Politik auf den Piedestalen	127
AUFKLÄRUNG, PATRIOTISMUS UND NATIONALE WIEDERGEURT	
EDUARD MAUR, Das Verständnis von Nation in der böhmischen Historiographie der Aufklärung. I. Cornova und F. M. Pelzel	134
JIŘÍ RAK, Für Vaterland und Nation gegen den Weltenzerstörer	147
VÍT VLNAS, Böhmen, Prag und der reichsdeutsche Patriotismus der napoleonischen Zeit. Marginalien zum Thema	155
MILENA LENDEROVÁ, Das Phänomen „Napoleon“ und die Entstehung der öffentlichen Meinung in Mitteleuropa	165

INHALT

SPRACHE UND LITERATUR

DRAHOMÍRA VLAŠINOVÁ, Das Jahr 1800 in der Periodisierung der tschechischen Literaturgeschichtsschreibung der nationalen Wiedergeburt . .	177
LIBOR PAVERA, Eine Wiedergeburt vor der Wiedergeburt? Zur Edition von <i>Země dobrá, to jest země česká</i>	182
VÁCLAV PETRBOK, Stanislav Vydra zwischen Balbín und Jungmann . . .	190
VIKTOR VIKTORA, Antonín Jaroslav Puchmajer als Homiletiker	207
ANDREA VÍTOVÁ, Zwei Versionen des <i>Děvín</i> von Šebestián Hněvkovský. Zu den Veränderungen eines Textes durch die Normen der Zeit . .	214
TOMÁŠ HLOBIL, Jungmanns Charakterisierung der Metapher und die deutsche Ästhetik des 18. Jahrhunderts	224

DIE SPHÄRE DES THEATERS

PAVEL PREISS, Szenographie und Bühnenbild an der Scheide der Jahrhunderte und Stilrichtungen: Joseph Ignaz Platzer zwischen den Theatern in Prag und Wien	234
ALENA JAKUBCOVÁ, Das Melodrama um 1800: <i>teatro alla moda?</i>	263
LENKA KUSÁKOVÁ, Tandler's Singspiel <i>Ostrov lidožroutů</i> von 1790. Ein Zeugnis für das aufgeklärte und politisch loyale Denken der tschechischen Patrioten an der Wende vom 18. zum 19. Jahrhundert . . .	275
TOMISLAV VOLEK, Von der italienischen Oper zum deutschen Singspiel. Zu den Veränderungen des Prager Publikums	285
JAROSLAV FIALA, Die Kultur in den Bädern zu Beginn des 19. Jahrhunderts	294

KOMMUNIKATION IN DER GESELLSCHAFT; ALLTAG

JAN NOVOTNÝ, Zu den Anfängen der neuzeitlichen Verlegertätigkeit und der Buchkultur in den böhmischen Ländern	303
MARTIN SEKERA, <i>Politische Gespräche der Toten</i> . Eine ungenutzte Quelle zur Analyse von Zeitungsinhalten	314
JAROSLAV DOUŠA, Pilsener Flugblätter aus dem Jahr 1800	326
MILAN HLAVÁČKA (in Zusammenarbeit mit JAN NĚMEC), Die richtige Mobilität: Das Reisen	329
ZDENKA STOKLÁSKOVÁ, Einwanderer in Österreich gegen Ende des 18. Jahrhunderts	340
EVA UCHALOVÁ, Die Damenmode der Jahre 1770-1806 anhand der Garderobe von Walburga Salm-Reifferscheid	359
MARTIN FRANC, Die Prager Bevölkerung von 1824 mit den Augen eines Arztes gesehen	369
Illustrationen im Text	381
Autoren	383
Übersicht der Symposien in Pilsen und der erschienenen Sammelbände	385